Spreekbeurtpakket

Alles wat je wilt weten over

CIRCUS

CIR
CUS
PUNT

Jeugdcircus Santelli 2025 - Buur&Co Premiere - Shot By Larissa

Superleuk dat je een spreekbeurt wilt houden over circus!

In dit spreekbeurpakket hebben wij alles op een rijtje gezet wat je nodig hebt voor jouw spreekbeurt. Er is namelijk veel te vertellen over circus!

Veel leesplezier en succes met je spreekbeurt!

CIRCUSPUNT

KAART 1

DE INTRODUCTIE - HET CIRCUS KOMT NAAR JE TOE!

Een dorp op wielen

Heb je dat wel eens meegemaakt? Er rijdt een lange stoet bonte vrachtwagens en gekleurde caravans je woonplaats binnen. Het feestterrein verandert in een mum van tijd in een levendig, klein circusdorp. De grote tent (het chapiteau) wordt in het midden opgebouwd, de tribunes worden neergezet en de woonwagens van de artiesten krijgen hun plek op het terrein. En een paar dagen later? Dan is het terrein weer helemaal leeg en herinnert alleen een ronde cirkel van zaagsel op het gras je eraan dat de magie er echt was.

Het rondreizende circus is een wereld vol geschiedenis, topsport en blindelings vertrouwen. Ga jij dit geheim ontrafelen in jouw spreekbeurt?

Onderzoekstip & Digitale Bronnen

- Vraag het aan de klas: Is er bij jouw klasgenoten wel eens een circus in de buurt geweest? Hoe wisten zij dat het circus er was (denk aan posters of een video op social media?
- Ga online op onderzoek uit: Open je browser en ga naar www.circusweb.nl. Dit is de grootste nieuwssite over circus in Nederland. Kun jij op deze website opzoeken welke circussen er op dit moment door Nederland reizen? Schrijf er twee op voor je spreekbeurt!

Kevin van Geet

Tentencomplex circus Etten-Leur ● Jack fotografie

WKC Carré (Gebouw) ● Fotograaf Jeunique Mingels

WKC Carré (Ambiance) ● Fotograaf Francois Dehurtevent

WKC Carré (Ambiance) ● Fotograaf Nathan Reinds

WKC Carré (Ambiance) ● Fotograaf Jeunique Mingels

KAART 2

VAN VROEGER TOT NU - HOE HET ALLEMAAL BEGON

Alles begon met paarden

Het circus zoals we dat nu kennen, is ruim 250 jaar geleden bedacht in Engeland door meneer Philip Astley. Hij was een oud-soldaat en begon met het geven van spectaculaire paardenshows. Om zijn trucs goed te kunnen doen, merkte hij dat hij het beste in een cirkel rondjes kon rijden. Zo bleef hij goed in evenwicht door de middelpuntvliedende kracht. Al snel kwamen er acrobaten en clowns bij die vroeger op de kermis stonden, om de paardenshow nóg leuker te maken!

De eerste Nederlandse circusdirecteur

In 1796 bracht Pieter Magito het allereerste circus naar Nederland (in Delft!). Hij was zelf een koorddanser. Vroeger speelden de artiesten nog niet in de grote tenten van nu, maar in houten bouwsels met een zeildoek.

Vroeger werd in de circuspiste zaagsel of zand over de harde ondergrond gestrooid. Zo werd de bodem zachter en comfortabeler, vooral voor de dieren is dat heel prettig. Sommige circussen gebruiken vandaag de dag nog steeds zaagsel. Dat is een traditie die al heel lang bestaat. Andere circussen kiezen juist voor een stevige houten ondergrond. Zo kunnen acrobaten en andere artiesten veilig werken en hun moeilijke oefeningen goed uitvoeren.

Universiteit van Amsterdam,
Allard Pierson, circuscollectie

Universiteit van Amsterdam,
Allard Pierson, circuscollectie

Later werd het circus in Nederland supergroot door beroemde namen zoals Circus Boltini en Herman Renz.

Onderzoekstip & Digitale Bronnen

- Gebruik Google en zoek naar: “oude circustradities” of “geschiedenis van het circus”. Welke tradities (behalve het zaagsel) uit de begintijd van het circus zie je die we vandaag de dag nog steeds vieren?

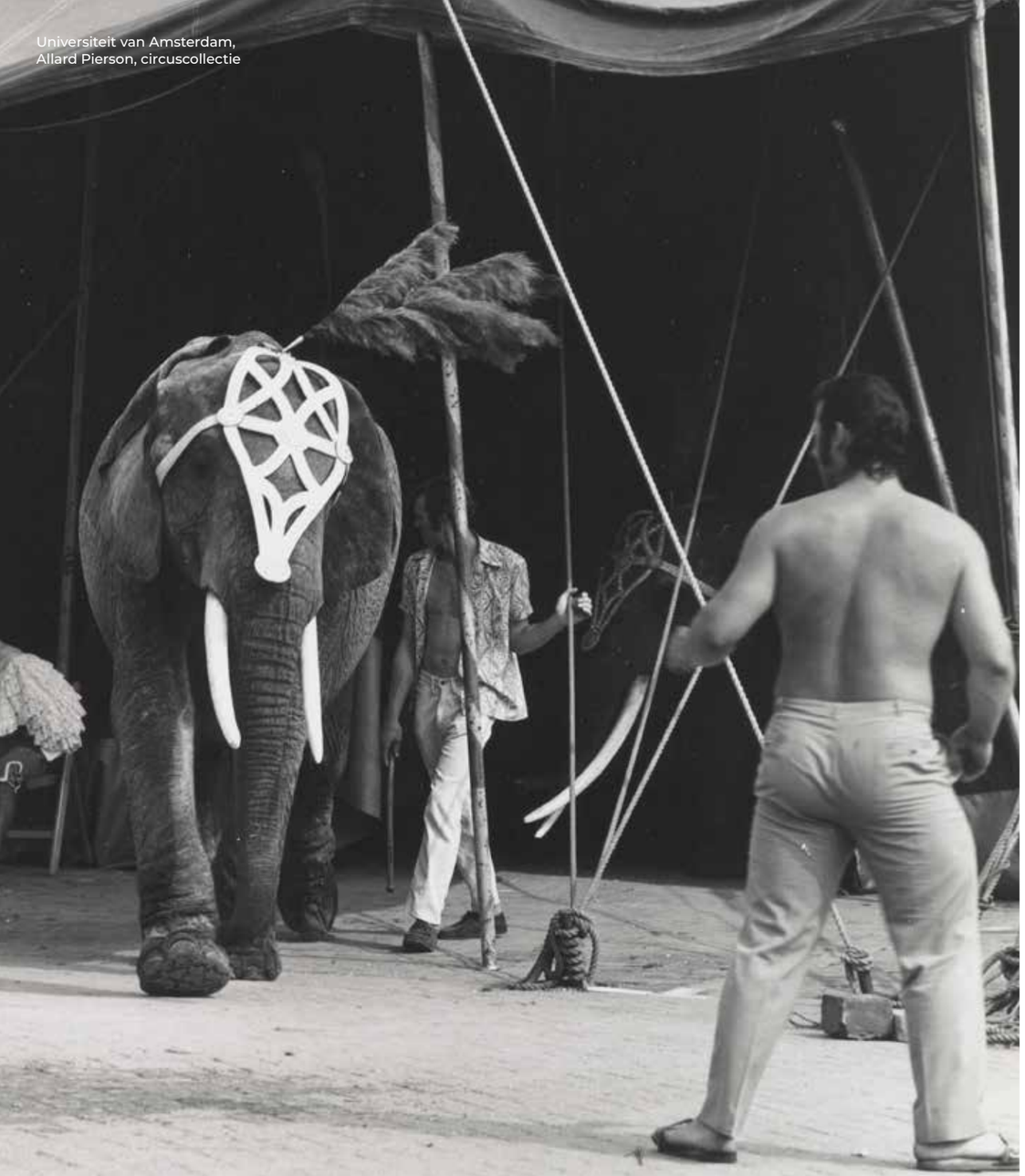

Universiteit van Amsterdam,
Allard Pierson, circuscollectie

Universiteit van Amsterdam,
Allard Pierson, circuscollectie

Universiteit van Amsterdam,
Allard Pierson, circuscollectie

Universiteit van Amsterdam,
Allard Pierson, circuscollectie

HET CIRCUSPROGRAMMA & DE DIEREN

KAART 3

Spanning en een rode draad

Een circusvoorstelling is een mix van acts die steeds een stukje moeilijker en spannender worden (dat noemen artiesten tricks). De spreekstalmeester is de presentator in een deftig kostuum met een hoge hoed. Hij kondigt alles aan. De clowns vormen de rode draad: zij maken grappen, maar bootsen stiekem ook de gevaarlijke trucs na zodat het publiek weer even kan lachen en ontspannen.

Hoe zit het nu met de dieren?

Vroeger zag je in elk reizend circus wilde dieren zoals leeuwen, tijgers, olifanten en zeeleeuwen. Sinds 2015 is het in Nederland echter verboden om met zulke wilde zoogdieren rond te reizen.

Maar dat betekent niet dat er geen dieren meer zijn! Circussen mogen namelijk nog wel werken met gedomesticeerde dieren (huisdieren of boerderijdieren), zoals paarden, pony's, honden of kamelen.

Sommige Nederlandse circussen en winterproducties kiezen er tegenwoordig voor om helemaal zonder dieren te werken. Zij focussen zich volledig op de menselijke topsport, theater en spectaculaire acrobatiek, zoals de Nederlandse gezelschappen TENT of Tall Tales Company. Andere circussen, zoals het beroemde wereldkerstcircus Caré & Kerstcircus Etten-Leur, laten in de piste juist zien hoe zij met superveel geduld, passie en liefde met hun

Richter, Florian (Vrijheid) ● Fotograaf Jeunique Mingels

paarden of honden samenwerken. Elk circus of elke productie kiest dus zelf een eigen richting waar zij goed in zijn!

Onderzoekstip & Digitale Bronnen

- Wat is jouw mening? Wat vind jij ervan dat er sinds 2015 geen wilde dieren meer in het circus mogen optreden? En wat vind je van acts met honden of paarden? Vorm hier je eigen mening over en vertel dit in de klas!
- Zoekopdracht via Google:
  Zoek naar de gezelschappen "TENT circus" of "Tall Tales Company". Bekijk een paar afbeeldingen of een video. Wat doen zij anders dan het klassieke circus in een tent?

Circus Herman Renz ● Fotograaf: Dirk-Jan Ranzijn

Richter, Florian (Vrijheid) ● Fotograaf Jeunique Mingels

HET LEVEN VAN EEN CIRCUSKIND

KAART 4

Wonen in een caravan, school op wielen!
Kun jij je voorstellen dat je elke week in een andere stad woont? Circuskinderen weten niet beter! Zij groeien op tussen de vrachtwagens, de artiesten en de reizende gemeenschap. Het is een heel internationale wereld: in één circus werken vaak mensen uit wel tien verschillende landen en culturen nauw samen.

Maar hoe gaan die kinderen dan naar school als ze altijd onderweg zijn? Daar is in Nederland iets heel bijzonders voor uitgevonden: De Rijdende School! Dit is een school in een grote vrachtwagen (een schoolwagen) die achter het reizende circus aan rijdt. Als het circus in de winter stilstaat of te ver weg is, krijgen de kinderen les op afstand via de computer. Het vak van acrobaat of jongleur leren ze trouwens niet uit de schoolboeken, maar gewoon in de praktijk van hun eigen familie!

Onderzoekstip & Digitale Bronnen

- Vergelijk jouw leven: Noem in je spreekbeurt eens drie grote verschillen tussen jouw dagelijkse leven en dat van een circuskind. Wat lijkt jou leuker, en wat juist moeilijker?
- Zoekopdracht op YouTube of Google: Typ eens in: “De Rijdende School circus”. Bekijk een kort filmpje over hoe een klaslokaal in een vrachtwagen eruitziet. Hoeveel kinderen zitten er gemiddeld in zo’n rijdende klas?
- Geheimtaal: Circusartiesten zijn een beetje bijgelovig om te zorgen dat er tijdens gevaarlijke acts niets misgaat. Ze wensen elkaar bijvoorbeeld nooit “succes” of “veel geluk”, maar gebruiken een speciale circusgroet. Kun jij achterhalen welke woorden dat zijn? (Tip: het is in het Duits/Frans!).

Jeugdcircus Santelli 2025 ● Buur&Co Premiere- Shot By Larissa

WERKEN ALS CIRCUSARTIEST

KAART 5

Niet alleen in de spotlights

Als je aan een circusartiest denkt, denk je waarschijnlijk aan het moment dat ze glanzend in de piste staan. Maar het vak van circusartiest is een écht fulltime beroep! Het reizen, het opbouwen van de tent en het dagelijks urenlang trainen hoort er allemaal bij. Daarnaast is een artiest vaak ook bezig met het bedenken van de choreografie, het uitkiezen van de muziek en het ontwerpen van de kostuums om een complete voorstelling te maken.

Verrassende acts en disciplines

Het circus heeft veel meer te bieden dan je denkt. Natuurlijk kennen we de traditionele acts, maar het vak is ontzettend breed.

- Bekende circusdisciplines: De jongleur, de acrobaat, de clown, de evenwichtskunstenaar (zoals koorddansers), de slangemens, de messenwerper en de circusmuzikanten die de show live begeleiden.
- Bijzondere specialisaties: Denk aan ‘haar hangen’ (waarbij artiesten letterlijk aan hun eigen haar in de lucht zweven), degenslikkers, het cyr wheel (een grote metalen ring waar de artiest in rondtolt) of strapaten (lange linten die in de nok van de tent hangen voor spectaculaire luchtacrobatiek).

Onderzoekstip & Digitale Bronnen

- Google-opdracht: Welke andere bijzondere circusdisciplines kun je nog vinden? Kies er één uit en vertel er iets over in je spreekbeurt.

Bello Nock & Rossi, Yann ● Fotograaf François Dehurtevent

Cello - Zanzara ●
Fotograaf Timazo Snijder

Circus Herman Renz ●
Fotograaf: Dirk-Jan Ranzijn

Circus Herman Renz ● Fotograaf: Dirk-Jan Ranzijn

Sprong paard - Zanzara ●
Fotograaf Timazo Snijder

Daniel Simu ● Fotograaf JonaHarnischmacher

WKC Carré (Ambiance) ● Fotograaf Nathan Reinds

KAART 6

CIRCUSTECHNIEKEN

Word zelf de artiest!
Wil je na je spreekbeurt zelf ervaren hoe het is om op een reusachtige bal te lopen, te jongleren of in de trapeze te hangen? Dat kan! Je hoeft er gelukkig niet voor in een woonwagen te worden geboren. Overal in Nederland zijn jeugdcircussen te vinden. Dit zijn speciale clubs waar je na schooltijd les krijgt in échte circusdisciplines.

Het is niet alleen ontzettend leuk, het is ook nog eens topsport. Je traint je hele lichaam én je hersenen (je linker- en rechterhelft moeten bij jongleren supergoed samenwerken!). Daarnaast leer je blindelings op elkaar te vertrouwen, want bij het bouwen van een menselijke piramide moet je elkaar letterlijk kunnen opvangen.

Onderzoekstip & Digitale Bronnen

- Lokaal onderzoek via internet: Ga naar de website www.circuspunt.nl, ga naar de pagina ‘Leden’ en navigeer vervolgens naar ‘Jeugdcircussen’. Welke jeugdcircussen of circusscholen zijn er in jouw provincie te vinden?
- Vragen aan jezelf en de klas: Welke circustechniek lijkt jou het leukst om te leren? En welke techniek lijkt je het allermoeilijkst?
- De Spreekbeurt-Uitdaging: Kun je zelf een simpele truc leren (bijvoorbeeld jongleren met twee of drie ballen) via een YouTube-tutorial? Oefen dit goed en laat de truc live zien tijdens je spreekbeurt als verrassing voor de klas!

Jeugdcircus Santelli 2025 - Buur&Co Premiere
Shot By Larissa - 056

- Voor de échte professionals: Nederland heeft als een van de weinige landen ter wereld twee échte HBO-circushogescholen waar je kunt studeren voor circusartiest! Zoek eens op internet op in welke twee Nederlandse steden je deze professionele circusopleidingen kunt vinden!

HEBBES Wirwar Frisse Oren©Kamerich & Budwilowitz

Circus Games

Boost Knock knock

Boost Knock knock

Jeugdcircus Santelli- Alles Uit Balans • Shot By Larissa

Cirqulinair • Fotograaf Larissa Timmer - rehearsal

Vraag 1
Is er bij jou wel eens een circus in de buurt geweest? En hoe wist je dat het circus er was?
CIR CUS PUNT

Vraag 2
Welke tradities uit de begintijd van het circus zien we vandaag de dag nog steeds?”

Vraag 3
Wat vind jij ervan dat er geen wilde dieren meer in het circus mogen optreden? En wat vind je van acts met honden of paarden?
CIR CUS PUNT

Vraag 4
Noem drie verschillen tussen jouw leven en dat van een circuskind. Wat lijkt je leuker, en wat juist moeilijker?”
CIR CUS PUNT

Vraag 5
Welke andere bijzondere circusdisciplines kun je nog vinden?

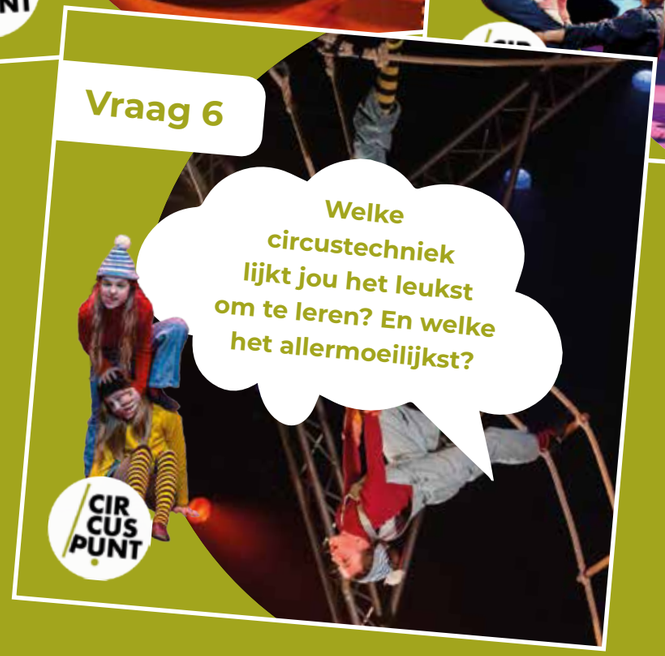
Vraag 6
Welke circustechniek lijkt jou het leukst om te leren? En welke het allermoeilijkst?
CIR CUS PUNT

JEUGDCIRCUSSEN

Nederland

1 Tefredo	Alkmaar	
2 Circus Amersfoort	Amersfoort	
3 Circusschool Pretpiste	Amstelveen	
4 Circusclub	Amsterdam	
5 CW Boost	Amsterdam	
6 Olympia Circus	Amsterdam	
7 Circus Apeldoorn	Apeldoorn	
8 Jeugdcircus Bombari	Assen	
9 Jeugdcircus Acrobatico	Badhoevedorp	
10 Circus Kabel	Delft	
11 Circusschool Circaso	Den Haag	circaso.nl
12 Circusschool de Klim	Deventer	
13 Circus Tijdgeest	Enschede	
14 Jeugdcircus Pippin	Geldermalsen	jeugdcircuspippin.nl
15 Circus Santelli	Groningen	santelli.nl
16 Jeugdcircus Il Grigio	Haaren (NB)	
17 Witova Trainincentre	Hallum	
18 Circus Sarantie	Leeuwarden	saranti.nl
19 Circus Miloco	Leiden	
20 Circus Okidoki	Meppel	
21 Vasim Circus Space	Nijmegen/Arnhem/Zutphen	
22 Jeugdcircus Tubantino	Oldenzaal	tubantino.nl
23 Circus Rotjeknor	Rotterdam	circusrotjeknor.nl
24 Circus Conecta	Veghel	
25 Circus op de Utrechtse Heuvelrug	Wageningen/Leersum	circusopdeutrechtseheuvelrug.nl
26 Jeugdcircus Pavarini	Zwolle	pavarini.nl

“En nog veel meer...”

Vragen? Mail naar
info@circuspunt.nl

CIR
CUS
PUNT

www.circuspunt.nl